
การใช้ **SPSS** เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์

ภาควิชาการประเมินผลและวิจัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

คำนำ

ตำราเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนระดับปริญญาโท สาขาการวัดผล การศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชา FE 522 สถิติเพื่อการวิจัย II ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อผู้เขียนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ในปีพ.ศ.2541 และ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ในการใช้โปรแกรม SPSS ให้ผู้สนใจได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยของตนเองได้ โดยได้เผยแพร่ผ่านทาง เว็บไซต์วัดผลจุดคอม (<http://www.watpon.com>) ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2542

ตำราเล่มนี้ได้พัฒนาตลอดเวลา เนื่องด้วยต้องใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน และการอบรม ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2541 ปรับปรุงครั้งที่สองเดือนตุลาคม 2542 ปรับปรุงครั้งที่สาม เดือนกันยายน 2543 ปรับปรุงครั้งที่สี่เดือนตุลาคม 2544 และในครั้งนี้นับเป็นการปรับปรุงใหญ่ ครั้งที่ห้าแล้ว ผู้เขียนได้ตัดเนื้อหาส่วนที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม SPSS/PC+ ที่ใช้สำหรับ DOS ออกไป เนื่องจากในปัจจุบันคาดว่าไม่มีผู้ใช้แล้ว และยังได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาและเทคนิคการใช้เพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ทางการวัดผลและวิจัยการศึกษา

ตำราเล่มนี้ผู้เขียนถือว่ายังไม่สมบูรณ์ และก็คงไม่มีทางที่จะทำให้สมบูรณ์ได้ เพราะ วัฒนาการของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้มีการเพิ่มเติมสถิติใหม่ ๆ ตลอดเวลา และคำสั่งของ โปรแกรมก็ได้พัฒนาขึ้นมารุ่นของโปรแกรมที่เปลี่ยนไป ทำให้ยากแก่การศึกษาเรียนรู้ให้ครบถ้วน สมบูรณ์

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตำราเล่มนี้จะยังประโยชน์ให้แก่ผู้สนใจศึกษาและนำไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์

พฤศจิกายน 2548

ติดต่อผู้เขียนได้ที่

chatsiri@watpon.com

<http://www.watpon.com>

ดาวน์โหลดหนังสือทั้งเล่มได้ที่

<http://www.watpon.com/spss>

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	1. ความหมายของสถิติ	1
	2. ประเภทของสถิติ	2
	3. ระดับการวัด	2
	4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
	5. ตัวแปร	3
	6. ชนิดของตัวแปร	4
	7. สมมติฐาน	5
	8. โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ	6
	9. การเตรียมเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	6
	10. การพิจารณาความมีนัยสำคัญทางสถิติ	9
	11. แฟ้มที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล	14
	12. การใช้ภาษาไทยในโปรแกรม SPSS 10.0 for Windows	11
	13. การนิยามตัวแปร	13
	14. การบันทึกแฟ้มข้อมูล	16
	15. การเปิดแฟ้มข้อมูล	16
	16. การวิเคราะห์ข้อมูล	17
	17. การปิดโปรแกรม	20
2	การแจกแจงความถี่สถิติพื้นฐาน	21
	1. การแจกแจงความถี่และหาสถิติพื้นฐาน	21
	2. การหาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร	26
	3. การหาค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มย่อย	28
	4. การแจกแจงความถี่แบบหลายทาง	31
3	การจัดกระทำกับข้อมูล	35
	1 การแปลงค่าข้อมูล	35
	2 การเลือกข้อมูล	39
	3 การเพิ่มลดข้อมูล	43
	4 การรับข้อมูลจากแฟ้มข้อมูลชนิดอื่น	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	การทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง : t-test	63
	1. การวิเคราะห์กรณีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกับประชากรหรือค่าคงที่ในทฤษฎี	63
	2. การทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน	65
	3. การทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่สัมพันธ์กัน	68
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว	73
6	การคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์	81
	1. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย	81
	2. สหสัมพันธ์แยกส่วน	83
7	การหาคุณภาพเครื่องมือวัด	87
	1. การหาอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test	87
	2. ความเชื่อมั่น	92
	3. การหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม	98
	4. การวิเคราะห์ข้อสอบเลือกตอบ (p, r, delta)	99
	5. การวิเคราะห์ข้อสอบอัตนัย (p, r)	109
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง	117
9	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	125
	1. การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย	125
	2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	126
	3. การทดสอบนัยสำคัญ	126
	4. วิธีการคัดเลือกตัวแปร	127
	5. SPSS for Windows	128
	6. การคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Blockwise Selection	132

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
10	การทดสอบสถิติไคร์พารามิเตอร์	139
	1. กรณีกลุ่มตัวอย่างเดียว	139
	2. การทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่สัมพันธ์กัน	145
	3. การทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน	149
	4. การทดสอบกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มที่สัมพันธ์กัน	156
	5. การทดสอบกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน	161
11	การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบ	165
12	การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นบางประการของสถิติ	179
	1. คะแนนจะต้องมาจากประชากรที่มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ	179
	2. ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน	179
	3. ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง	180
	4. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน	181
13	การวิเคราะห์รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง	185
	1. รูปแบบสุ่มสมบูรณ์	187
	2. รูปแบบกลุ่มสุ่ม	191
	3. รูปแบบแฟคทอเรียล	194
	4. Nested Design	196
	5. รูปแบบจัตุรัสลาติน	200
	6. Split-Plot Design	203
	7. รูปแบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม	206
	8. รูปแบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Design)	211
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรและการวิเคราะห์จำแนกประเภท	221

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
15	การจัดกระทำกับตาราง Output ใน SPSS 10.0 for Windows	245
	1. การเลือกรูปแบบตาราง	245
	2. การสลับแถวและสดมภ์	248
	3. การตัดสดมภ์ที่ไม่ต้องการออก	250
	4. การเปลี่ยนแปลงลักษณะตาราง	252
	5. การจัดตำแหน่งของค่าในตาราง	256
	6. การกำหนดแบบอักษรให้กราฟ	258
	7. การนำตารางผลการวิเคราะห์ไปใส่ในเอกสาร MS Word	260
16	การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลนำเข้าที่อยู่ในรูปของเมตริก	265
	บรรณานุกรม	273